

POSTANOWIENIE

25 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 25 czerwca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa I. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko Instytutowi [...] Polskiej Akademii Nauk w P.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej I. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu
z 8 lutego 2024 r., X Ga 963/23,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od I. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
na rzecz Instytutu [...] Polskiej Akademii Nauk w P. 4050 zł
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami
ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia
doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

(E.M.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 8 lutego 2024 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zmienił wyrok Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z 31 sierpnia 2023 r. w ten sposób, że oddalił powództwo o zapłatę 74 347 zł z odsetkami za opóźnienie oraz obciążył powoda kosztami postępowania pierwszoinstancyjnego, a także rozstrzygnął o kosztach postępowania drugoinstancyjnego.

Powódka wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego, zaskarżając ten wyrok w całości. Skarżąca wskazała, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) na tle odróżnienia umowy o roboty budowlane i umowy o dzieło. Ponadto skarżąca powołała się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), w ramach którego pyta, czy przepisy zawarte w innych aktach prawnych, takich jak Prawo zamówień publicznych, zawierające definicję robót budowlanych bądź umowy o podwykonawstwo służą wykładni art. 647 k.c. normującego umowę o roboty budowlane. Skarżąca wskazała także, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), gdyż Sąd Okręgowy naruszył art. 647 k.c., uznając, iż umowa, której przedmiotem jest wykonanie prac zmierzających do realizacji całego projektu inwestycyjnego – tj. wykonania robót budowlanych w formule „zaprojektuj i wybuduj” w zakresie modernizacji budynku – nie jest umową o roboty budowlane, a jest umową o dzieło. Zdaniem skarżącej Sąd naruszył również art. 458¹¹ k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa, usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, podania, na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem przepisu oraz przedstawienia argumentacji przemawiającej za tym, że mają one rzeczywisty i poważny charakter, nie należą zaś do zwykłych wątpliwości związanych z procesem stosowania prawa. Wymagane jest także wykazanie, że treść i znaczenie przepisu nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni (zob. m.in. postanowienie SN z 21 listopada 2023 r., I CSK 4931/22, i z 28 lutego 2025 r., I CSK 232/25).

Skarżąca nie wykazała, że w sprawie występuje konieczność dokonania wykładni art. 647 k.c. Wypowiedzi orzecznictwa, w tym Sądu Najwyższego, odnoszących się do odróżnienia umowy o roboty budowlane od umowy o dzieło jest bardzo wiele. Wskazywane są różne kryteria służące takiemu wyróżnieniu (np. rozmiar realizowanego przedsięwzięcia, jego ocena stosownie do wymogów prawa budowlanego), przy czym w konkretnych przypadkach oceniane są wszystkie cechy charakterystyczne świadczenia i trudno byłoby o wskazanie takiej jego konkretnej właściwości, której wystąpienie lub brak w każdym wypadku przesądzi w sposób stanowczy o kwalifikacji umowy. Prowadzi to do wniosku, że kwalifikacja ta jest zawsze uzależniona od okoliczności konkretnej sprawy i w pewnym zakresie zależy od swobody decyzyjnej sądu. W związku z tym wypowiedź Sądu Najwyższego w tym zakresie nie mogłaby mieć znaczenia ogólnego, a z konieczności odnosiłaby się tylko do okoliczności konkretnej sprawy. Powoduje to, że nie zostałby zrealizowany wskazany wyżej cel skargi kasacyjnej.

Z kolei powołanie się na istotne zagadnienie prawne wymaga sformułowania problemu prawnego i wykazania, że ma on precedensowy charakter oraz znaczenie dla rozwoju prawa, co oznacza także znaczenie dla rozstrzygnięcia potencjalnych innych spraw. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą (zob. m.in. postanowienia SN: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, i z 6 lutego 2026 r., I CSK 719/25).

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącą nie spełnia tych przesłanek. Skarżąca nie wykazała, jakie znaczenie miałyby odpowiedź na tak postawione pytanie dla jej sprawy. Nie wskazała, w jaki sposób zastosowanie przywołanych przez skarżącą przepisów Prawa zamówień publicznych, zawierających m.in. definicję robót budowlanych, mogłoby wpłynąć na decyzję Sądu drugiej instancji w zakresie kwalifikacji zawartej przez powódkę i pozwanego umowy jako umowy o roboty budowlane, a nie jako umowy o dzieło.

Wskazana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka zachodzi wówczas, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze jest dostrzegalna *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitością i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie oraz nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (zob. postanowienia SN: z 29 listopada 2022 r., I CSK 4912/22; z 30 listopada 2022 r., I CSK 2735/22; z 20 października 2023 r., I CSK 1612/23; z 26 października 2023 r., I CSK 76/23, i z 31 października 2023 r., I CSK 4805/22).

Zobowiązanie powódki z umowy łączącej ją z pozwanym polegało na wykonaniu systemu zarządzania energią stanowiącego element termomodernizacji budynku. Sąd drugiej instancji uznał umowę za umowę o dzieło po ustaleniu treści zobowiązania powódki i w zakresie tego ustalenia nie sposób dostrzec uchybień. Sąd podkreślił przy tym, że dokonywana przez skarżącą błędna kwalifikacja umowy wynikała z użytych w niej sformułowań, stanowiących powielenie tekstu umowy zawartej między pozwanym a głównym wykonawcą, w zupełnym oderwaniu od

specyfiki stosunku prawnego łączącego strony. Mając na względzie, że na podstawie z art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c. Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, a subsumpcja tego stanu faktycznego pod normy wynikające z przepisów dotyczących umowy o dzieło nie budzi zastrzeżeń, skargi kasacyjnej nie można było uznać za oczywiście uzasadnioną.

Również zarzutu naruszenia art. 458¹¹ k.p.c. nie można uznać za oczywiście uzasadniony. Niezależnie od tego, że wykładnia tego przepisu proponowana przez powódkę nie jest oczywista, należy wskazać, że w ramach ustaleń faktycznych dokonanych z pominięciem tego przepisu Sąd Okręgowy, uwzględniając jeden z zarzutów apelacyjnych, doszedł do wniosku, iż dostarczenie pozwanemu dokumentu umowy łączącej powódkę z generalnym wykonawcą, nie zostało udowodnione. Ponownie przypomnieć należy, że zgodnie z art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c. Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹, 3 i 4 oraz art. 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2, § 2 pkt 6 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Marcin Krajewski

(E.M.)

[a.†]